

Європейський інформаційно-дослідницький центр

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

ПРОГРАМА РАДА

ЛАБОРАТОРІЯ
ЗАКНОДАВЧИХ
ІНІЦІАТИВ
www.pmlab.org.ua

Міжнародний досвід відновлення та розвитку промислового виробництва

Інформаційна довідка, підготовлена
Європейським інформаційно-дослідницьким центром
на запит народного депутата України

Як засвідчує досвід успішних країн, найбільш дієвим способом стимулювання промислового виробництва є створення різних типів **економічних зон** (промислові парки, спеціальні економічні зони, еко-промислові парки, технологічні парки, інноваційні райони). Розглянуто досвід країн світу, які за останні двадцять років досягли значних успіхів у цій царині.

1. Найуспішніші країни у сфері промислового виробництва

Існує ряд організацій, які займаються вивченням досвіду країн, розробкою програм підтримки саме в сфері промисловості. Однією з таких організацій є **Організація Об'єднаних Націй з промислового розвитку (ЮНІДО)**. ЮНІДО для оцінки промислової конкурентоспроможності країн використовує індекс **CIP** (Competitive Industrial Performance Index).

Таблиця 1

Рейтинг країн світу, CIP індекс 1990-2012 рр.

Рейтинг 2012	CIP індекс 2012	Країна	Рейтинг 2010	Рейтинг 2000	Рейтинг 1990	Рейтинг 2012	CIP індекс 2012	Країна	Рейтинг 2010	Рейтинг 2000	Рейтинг 1990
1	0.5539	Німеччина	2	2	1	21	0.1899	Мексика	22	19	31
2	0.4855	Японія	1	1	2	22	0.1810	Данія	21	20	16
3	0.4374	США	3	3	3	23	0.1806	Польща	24	33	51
4	0.4144	Республіка Корея	4	12	17	24	0.1757	Малайзія	23	21	29
5	0.3462	Китай	7	22	32	25	0.1707	Словаччина	27	41	37
6	0.3395	Швейцарія	5	9	7	26	0.1641	Таїланд	25	26	38
7	0.3271	Сінгапур	6	10	12	27	0.1578	Угорщина	26	27	36
8	0.3170	Нідерланди	8	13	9	28	0.1455	Австралія	29	25	22
9	0.3040	Бельгія	12	8	8	30	0.1367	Туреччина	31	34	39
10	0.3038	Ірландія	11	11	19	37	0.1083	Саудівська Аравія	37	47	45
11	0.2998	Китай, провінція Тайвань	13	14	13	38	0.1008	Білорусь	40	51	46
12	0.2978	Франція	10	6	6	40	0.0859	Індонезія	41	39	52
13	0.2961	Італія	9	4	4	41	0.0859	Литва	44	57	56
14	0.2751	Об'єднане Королівство	14	5	5	43	0.0834	Катар	43	54	48
15	0.2589	Австрія	16	17	11	44	0.0780	Індія	45	56	64
16	0.2584	Швеція	15	15	14	46	0.0752	Естонія	51	55	60

17	0.2267	Канада	17	7	10	49	0.0704	Кувейт	50	49	71
18	0.2215	Чеська Республіка	19	24	25	51	0.0686	Чилі	48	53	57
19	0.2097	Іспанія	18	16	15	53	0.0653	Об'єднані Арабські Емірати	52	45	83
20	0.2017	Фінляндія	20	18	18	55	0.0629	В'єтнам	58	80	94

Джерело: ЮНІДО

Отже, такі країни, як **В'єтнам** (піднялась на 39 позицій), **Чеська Республіка** (піднялась на 33 позиції), **Об'єднані Арабські Емірати** (піднялась на 30 позицій), **Польща** (піднялась на 28 позицій), **Китай** (піднялась на 27 позицій), **Ірландія** (піднялась на 27 позицій), **Кувейт** (піднялась на 23 позиції), **Індія** (піднялась на 20 позицій), **Республіка Корея** (піднялась на 20 позицій) за період з 1990 р. до 2012 р. зробили реальні кроки у напрямку вдосконалення промислової сфери. Слід також відзначити такі країни, як Сінгапур, Мексика, Таїланд, Словаччина, Малайзія, які також значно покращили свої позиції у світовому рейтингу.

2. Економічні зони - стратегія промислового розвитку країни

Для підвищення економічного розвитку країни в цілому та промислового піднесення зокрема багато країн світу створюють так звані економічні зони. Виділяють декілька типів економічних зон:

- **промислові парки (Industrial Park (IP))** - частина земельної ділянки, розроблена і розділена на частини відповідно до комплексного плану з метою використання групою промисловців, де розташовані заводи, є забезпечення дорожнім сполученням, транспортними та комунальними послугами;
- **спеціальні економічні зони (Special Economic Zone (SEZ))** – окремі території, на яких діють спеціальні торговельні правила, закони, тобто, тарифи, квоти або мита, що діють на даній території, відрізняються від встановлених на решті території країни. Розрізняють наступні види СЕЗ:
  - зони вільної торгівлі (Free Trade Zones (FTZs));
  - зони експортної переробки (Export Processing Zones (EPZs));
  - підприємницькі зони (Enterprise Zones);
- вільні порти (Freeports (FPs));

- **еко-промислові парки (Eco-Industrial Park (EIP))** – об'єднання підприємств, які виробляють товари і надають послуги та прагнуть підвищити екологічні, економічні та соціальні показники своєї діяльності шляхом співробітництва у сфері управління навколишнім середовищем і ресурсами (енергія, вода);
- **технологічні парки (Technology Park (TP))** також відомі як: **наукові парки, дослідні парки, інноваційні центри, технополіси** – інноваційний комплекс, що розташований на певній території та поєднує у своєму складі науковий, виробничий, кадровий потенціал з метою створення і впровадження високоефективних видів техніки, технології, матеріалів та продуктів нових поколінь [12];
- **інноваційні райони (Innovation District (ID))** – муніципальні інноваційні екосистеми, що розроблені на основі чотирьох багаторівневих та багатовимірних інноваційних моделей: модель міського планування, модель продуктивності, модель співпраці, модель креативності. Кінцевою метою є прискорення інноваційного процесу та зміцнення конкурентоспроможності даної місцевості.

Стратегія обирається в залежності від рівня розвитку економіки країни. Промислові парки та спеціальні економічні зони створюються переважно в країнах із слабо розвинутою економікою та орієнтовані на залучення прямих іноземних інвестицій, в той час як розвинені країни створюють інноваційні райони, основна увага приділена залученню інноваційних та наукомістких видів діяльності.

Місцеві, регіональні та національні органи влади використовують економічні зони в цілях підвищення конкурентоспроможності своїх міст, регіонів і країни в цілому. Уряд країни відіграє вирішальну роль у встановленні макроекономічної стабільності і забезпеченні стабільної політичної, правової та розумної макроекономічної політики та соціальних інститутів.

1) Промислові парки.

Мета створення:

- загальнонаціональний рівень:
- індустріалізація країни;
- підвищення зайнятості населення;
- досягнення більш збалансованого регіонального розподілу зайнятості і виробництва;
- залучення приватних інвестицій, як національних, так й іноземних;
- сприяння розвитку малого підприємництва в середині країни, що перебуває у власності галузей промисловості;
- розвиток промисловості та зайнятості в промисловій сфері на території сільських місцевостей;
- спонукання до структурних змін у виробництві та зайнятості, насамперед їх урізноманітнення;

- заохочення до більш ефективного використання ресурсів шляхом розробки великомасштабних промислових комплексів, аеропортів, портів, електростанцій тощо;
- поліпшення якості продукції і підвищення продуктивності праці;
- навчання працівників та підвищення продуктивності праці;
- зниження вартості капітальних інвестицій в промисловість;
- усунення затримок для галузей промисловості в доступі до відповідних місць розташування, комунальних послуг та будівель.

Місцевий та регіональний рівень:

- сприяння децентралізації шляхом запобігання надмірної концентрації в окремих міських районах;
- підвищення економічного, продуктивного підґрунтя та зайнятості місцевих громад;
- регулювання значної концентрації промислового виробництва, координація розташування промислових центрів на найбільш придатних земельних ділянках в міських районах;
- зміцнення економічної бази малих і середніх міст;
- забезпечення більш здорового і привабливого міського середовища шляхом територіального розподілу непромислових та промислових зон;
- зведення до мінімуму відстані шляху працівників до роботи і зменшення навантаження на транспортну систему;
- підвищення ефективного використання землі, зниження вартості землі і земельного розвитку;
- інтегрування місцевого населення в продуктивну промислову діяльність;
- визначення місць для перебазування виробництва;
- отримання економії в наданих міських та комунальних послугах.

2) Спеціальні економічні зони.

Мета створення:

- залучення прямих іноземних інвестицій;
- створення нових робочих місць;
- пілотний етап на шляху до більш широких реформ;
- лабораторія для створення та апробації нової політики та підходів економічного розвитку.

Значення СЕЗ:

- розповсюдження нових технологій та запровадження інновацій;
- обмін знаннями та досвідом через торгівлю, придбання імпортованих технологій і ліцензій, а також в процесі отримання прямих іноземних інвестицій.

Перешкоди у становленні успішних СЕЗ:

- невіддалене місце розташування;
- неконкурентоспроможність та залежність від урядової підтримки;
- неефективна трудова політика;
- високі витрати на утримання і просування нових технологій;
- недоцільні управлінські структури;
- відсутність ефективної координації між різними суб'єктами.

3) Еко-промислові парки.

Основні завдання:

- поліпшення економічних показників компаній-учасниць;
- мінімізація впливу діяльності підприємств на навколишнє середовище;
- внесок в економічне і екологічне благополуччя суспільства.

Вигоди від розвитку ЕПП:

- ✓ **для промисловості:**
  - максимізація прибутку;
  - мінімізація витрат за рахунок підвищення ефективності використання матеріалів та енергії, утилізації відходів, та усунення ситуацій, що призводять до застосування штрафів;
  - підвищення промислової конкурентоспроможності;
  - впровадження нових технологій;
  - розвиток співробітництва;

- поліпшення доступу до фінансів.
- ✓ **для навколишнього середовища:**
- зменшення кількості джерел забруднення та відходів;
- зниження попиту на природні ресурси;
- отримання чистішого повітря, землі, води, скорочення відходів, більш привабливе навколишнє середовище.
- ✓ **для уряду:**
- бути лабораторією для розробки політики і регулювань, які є більш ефективними для навколишнього середовища і менш обтяжливими для бізнесу;
- диверсифікація та створення нових галузей промисловості.

4) **Технологічні парки.**

Технологічні парки – це швидко зростаюче явище, що є популярним інструментом для національного і регіонального економічного розвитку, цілями створення якого є:

- реіндустріалізація регіону, з метою закріплення за собою першості в **технологічному розвитку**;
- сприяння економічному зростанню регіонів країни;
- створення синергії, розцінюється як «генерування нової і цінної інформації через людську взаємодію».

Технологічні парки розроблені для:

- полегшення співробітництва ;
- задоволення потреб наукомістких галузей промисловості;
- поєднання науково-дослідних установ та персоналу.

Основні елементи:

- наявність управлінського апарату;
- наявність розвиненої інфраструктури та сфери послуг;
- **принцип:** орієнтування на малі високорозвинені фірми;
- **головне завдання:** сприяння переміщенню та обміну техніки, технологій виробництва.

5) **Інноваційні райони створюються з метою:**

- розвитку та переорієнтування непродуктивної частини міста;
- залучення, створення та утримання талановитих людей та інноваційних компаній;
- бути інноваційним центром, центром уваги та інтересу.

Ключові фактори розвитку ІР:

- **управління:** інноваційні райони – це результат сильного місцевого управління;
- **міське планування:** інноваційні райони наслідують аналогічні моделі міського планування;
- **продуктивність:** інноваційні райони визнають важливість наукомістких видів діяльності, підприємців і стартапів та впровадження нововведень;
- **спільність (проект будівництва):** інноваційні райони створюють спільний простір з метою сприяння взаємодії та поширення знань;
- **креативність:** інноваційні райони націлені на залучення креативних ідей (відкриття ресторанів, кафе, музеїв, створення зелених зон, районів, що доступні пішоходам, проведення культурних заходів).

Фактори успіху

- створення незалежного органу, що здійснює нагляд за розвитком інноваційного району та забезпечує незалежне фінансування протягом тривалого періоду часу;
- кількість осіб, що проживають на даний території > 400 000 та валовий місцевий продукт > 20 мільярдів доларів;
- структура укомплектована і добре інтегровані структурні елементи, присутні елементи кожного шару;
- незалежний орган прагне до постійної модернізації структури;
- інноваційні райони гнучкі до змін і відкриті для нових концепцій.

Таблиця 2.

Порівняльна таблиця економічних зон

Типи економічних зон	Інструменти	Перші економічні зони
Промислові парки	<ul style="list-style-type: none"> • довгострокові та короткострокові кредити за пільговими ставками; • ремісія податків та зборів; 	1896 р. – Траффорд - Манчестер, Об'єднане Королівство Великобританії;

	<ul style="list-style-type: none"> • лібералізація економічних та трудових законів; • низька вартість землі та орендної плати; • надання субсидій на використання води та електроенергії; • пільгові тарифи на послуги зв'язку; • спрощення процедури з адміністративних питань; • існування промислових селищ. 	<p>1904 р. – Неаполь, Італія; 1907 р. – Чикаго, США; 1951 р. – Сінгапур.</p>
Спеціальні економічні зони	<ul style="list-style-type: none"> • приватизація державних підприємств; • захист прав приватної власності; • податкові пільги (зниження або відміна податку на прибуток, митних зборів на ввезення сировини, засобів виробництва і проміжних ресурсів); • звільнення від місцевих та непрямих податків; • звільнення від експортних зборів; • звільнення від валютного контролю (по можливості); • пом'якшення політики землекористування; • лібералізація економічних та трудових законів, що надають повноваження для діяльності іноземним компаніям; • прискорення процедури митного огляду на місці; • розбудова інфраструктури місцевості; • державна фінансова допомога та субсидії; • максимізації ролі приватного сектора в наданні послуг. 	<p>1959 р. – Shannon Airport, Ірландія; 1965 р. – Кандла, Індія; 1966 р. – Гаосюн, Тайвань.</p>
Еко-промислові парки	<ul style="list-style-type: none"> • часткове або повне фінансування органами влади проектів із запровадження нових технологій та використання матеріалів, що сприяють зниженню впливу на навколишнє середовище (заміна токсичних матеріалів, поглинання вуглекислого газу, комплексна обробка відходів); • застосування фінансових та інших видів покарань до промислових підприємств, як з боку місцевих, національних органів влади, недержавних організацій, так і з боку міжнародних організацій, в якості стимулу до більш продуктивного та екологічного виробництва. 	<p>1970 роки – трансформація промислового парку в еко-промисловий парк Kalundborg, Данія.</p>
Технологічні парки	<ul style="list-style-type: none"> • уряд бере на себе частину операційних витрат, пов'язаних з дослідженнями та розробками, що проходять в рамках програм 	<p>1951 р. – Стенфордський дослідницький парк, США.</p>

	<p>стимулювання і посередництва, які пропонують підтримку малим та середнім підприємствам;</p> <ul style="list-style-type: none"> • проведення місцевих програм відродження, регенерації з метою створення інноваційних та високотехнологічних промислових територій; • стимулювання розвитку нових галузей промисловості, системних районів через місцеву інтеграцію, нетворкінг та міжфірмові зв'язки. 	<p>1959 р. - Research Triangle Park, Північна Кароліна, США. 1970 р. - Tsukuba Science City, Японія. 1972 р. - Sophia-Antipolis, Франція, та наукові парки в Кембріджському університеті, Об'єднане Королівство Великобританії.</p>
Інноваційні райони	<ul style="list-style-type: none"> • створення місцевих програм розвитку, а саме - перехід від масового виробництва до наукомісткої економіки органами місцевої влади; • співпраця між економістами, містобудівниками та місцевими лідерами; • часткова фінансова підтримка місцевих органів влади; • конкуренція серед міст країни; • міжнародна співпраця між містами; • економічна та політична незалежність відповідних районів країни. 	<p>2000 р. – «22@ Barcelona» Барселона, Іспанія; 2010 р. – Бостон, США.</p>

Для відновлення розвитку промисловості більш вдалим буде застосування стратегії створення промислових парків та деяких видів спеціальних економічних зон. Промислові парки є важливими інструментами для стимулювання зростання промислового виробництва, забезпечуючи економічно ефективну інфраструктуру та комунальні послуги. В подальшому розвитку промисловості сприяє створення технологічних парків та інноваційних районів.

3. Іноземний досвід створення економічних зон

Таблиця 3.

Розвиток економічних зон деяких країн світу

Країна	Розвиток промисловості	Основні показники	Ключові дати	Задіяні інституції
--------	------------------------	-------------------	--------------	--------------------

<p>Республіка Польща</p>	<p>Кількість економічних зон:</p> <ul style="list-style-type: none"> • СЕЗ – 14 [1]. 	<p>12000 гектарів землі знаходяться під СЕЗ (2007 р.), планується збільшити до 20 000 га.</p> <p>Протягом 2006-2007 рр. інвестори вклали близько 10 млрд. злотих щорічно в спеціальні економічні зони Польщі, що призвело до зростання зайнятості населення у 2007 р. на 25% та створення 36 тисяч нових робочих місць в спеціальних економічних зонах.</p>	<p>1990 р. – створено Агентство, що керувало процесом приватизації державних підприємств, та Міністерство у справах власності;</p> <p>1995 р. – створена перша СЕЗ.</p>	<p>Прем'єр-міністр створює економічні зони.</p>
<p>Соціалістична Республіка В'єтнам</p>	<p>Кількість економічних зон – 313, з них:</p> <ul style="list-style-type: none"> • промислові парки - 292; • СЕЗ – 18; • технологічні парки – 3. 	<p>2,5 мільйони робітників працюють в економічних зонах;</p> <p>40 % загального обсягу експорту припадає на економічні зони.</p>	<p>1986 р. – проведення урядом країни низки реформ з метою модернізації, інтернаціоналізації та лібералізації економічної політики;</p> <p>1991 р. – відкрито перший промисловий парк в місті Хошимін. Промислові парки відіграли ключову роль в економічній трансформації В'єтнаму;</p> <p>1995 р. – країна стала членом Асоціації Південно-Східних країн Азії;</p> <p>1998 р. – перший технологічний парк, Ноа Lac High Tech Park в Ханой;</p> <p>2004 р. – перша СЕЗ, Chu Lai – провінція Quang Nam;</p> <p>2007 р. – став членом Світової організації торгівлі.</p>	<p>Спеціальні економічні зони утворюються за рішенням прем'єр-міністра країни. При Міністерстві Планування та Інвестицій функціонує Департамент економічних зон (Department of Economic Zones), що відповідає за моніторинг і розбудову економічних зон.</p>

<p>Республіка Сінгапур</p>	<p>Кількість економічних зон – 6, з них:</p> <ul style="list-style-type: none"> • промислові парки – 2; • еко-промислові парки – 1; • технологічні парки – 2; • інноваційні райони – 1. 	<p>1965 р. - ВВП на душу населення становить 512 доларів США;</p> <p>2014 р. - ВВП на душу населення становить 55 000 доларів США.</p>	<p>1951 р. – створена перша економічна зона;</p> <p>Рівні економічного розвитку:</p> <p>1960 -1970 рр. – трудомісткий;</p> <p>1980 – ті рр. – розвиток навиків;</p> <p>1990 – ті рр. – розвиток технологій;</p> <p>з 2010 р. – розвиток науково-містких технологій;</p> <p>2001 р. – створений перший інноваційний район (one-north Singapore).</p>	<p>Рада з питань економічного розвитку Сінгапуру (Singapore Economic Development Board (EDB) [10]) відповідає за розбудову та розвиток економічних зон.</p>
<p>Республіка Індонезія</p>	<p>Кількість економічних зон – 270, з них:</p> <ul style="list-style-type: none"> • промислові парки - 260; • СЕЗ – 5; • еко-промислові парки – 1 (Makassar Industrial Park); • технологічні парки – 4. 	<p>4 мільйони робітників працюють в економічних зонах;</p> <p>35 000 гектарів землі знаходиться під економічними зонами.</p>	<p>1973 р. – створена перша економічна зона.</p>	<p>Асоціація Промислових Зон в Індонезії (Indonesian Industrial Estates Association) [9].</p>
<p>Королівство Таїланд</p>	<p>Кількість економічних зон – 50 з них:</p> <ul style="list-style-type: none"> • промислові парки – 44; • технологічні парки – 6. 	<p>513 332 робітників працюють в економічних зонах;</p> <p>24279 гектарів землі знаходиться під економічними зонами (площа країни 513,115 км²).</p>	<p>1972 р. – створена перша економічна зона;</p> <p>1972 р. – засновано публічну організацію з питань промислових об’єктів (Industrial Estate Authority of Thailand [8]).</p>	<p>ІЕАТ підконтрольне Міністерству промисловості Таїланду та відповідальне за розвиток та управління промисловими зонами країни. Орган, відповідальний за децентралізацію промислової діяльності від столиці до околиць провінцій Таїланду. Співпрацює з Організацією з технічного співробітництва Німеччини (GTZ).</p>

<p>Малайзія</p>	<p>Кількість економічних зон – 226, з них:</p> <ul style="list-style-type: none"> • промислові парки – 200; • СЕЗ – 18; • технологічні парки – 6. 	<p>Індекс промислового виробництва становив [4]: 2000 р. – 78,8; 2005 р. – 100,0; 2010 р. – 107,1; 2013 р. – 113,1.</p>	<p>1961 р. – створення відділу економічного планування; 1971 р. – створена перша економічна зона; 2009 р. – створена перша СЕЗ.</p>	<p>Відділ економічного планування (Economic Planning Unit) [6] підпорядкований Департаменту прем'єр-міністра Малайзії. Державний орган, відповідальний за розробку, впровадження та оцінку результатів і перегляд плану розвитку країни. Прем'єр-міністр створює економічні зони.</p>
<p>Китайська Народна Республіка</p>	<p>Економічні зони:</p> <ul style="list-style-type: none"> • СЕЗ -6; • відкриті прибережні міста - 14; • національні парки з розвитку високих технологій – 114; • національні еко-промислові парки – 85 [2]. 	<p>42,7% від загального ВВП країни становить промисловість (2015 р.) [7]; 3 місце в світі за обсягом промислового виробництва.</p>	<p>1979 р. – політика «Відкритих дверей», спрямована на залучення інвестицій, яка містила:</p> <ul style="list-style-type: none"> • захист права власності; • податкові пільги; • політику використання землі; • лібералізацію економічного і трудового законодавства. <p>1980 р. – створено 4 СЕЗ.</p>	<p>Уряд готує п'ятирічні плани розвитку промисловості. Важливу роль відіграють місцеві органи влади.</p>

Важливу роль у створенні економічних зон відіграє уряд країни, який шляхом проведення економічних реформ створює сприятливі умови для розвитку промислового виробництва. Окрім розглянутих країн, значні перетворення на шляху вдосконалення промислового виробництва зробили також Кувейт, Індія, Республіка Корея, Словацька Республіка, Румунія, Литва, Естонія, Швейцарія, Чеська Республіка, Саудівська Аравія, Турецька Республіка, Аргентина, Чилі, Мексика, Федеративна Республіка Німеччина та ряд інших країн.

Висновки

До найуспішніших країн, які зробили реальні кроки на шляху розвитку промислового виробництва, за оцінками ЮНІДО, належать: В'єтнам, Чеська Республіка, Об'єднані Арабські Емірати, Польща, Китай, Ірландія, Кувейт, Індія, Республіка Корея. До найефективніших стратегій економічного розвитку, що в свою чергу сприяють розвитку промисловості, можна віднести створення

економічних зон: промислові парки, спеціальні економічні зони, еко-індустріальні парки, технологічні парки та інноваційні райони. Органи державної влади створюють сприятливі умови для розвитку економічних зон, в деяких випадках органи місцевої влади є ініціаторами створення технологічних парків та інноваційних районів.

Використані джерела:

1. A guide to special economic zones in Poland [Електронний ресурс]// KPMG in Poland, - Режим доступу: file:///C:/Users/Валентина/Downloads/KPMG_Guide_to_SEZ_in_Poland_2009.pdf
2. China's Special Economic Zones, China Development Bank [Електронний ресурс]// World Bank,- Режим доступу: <http://www.worldbank.org/content/dam/Worldbank/Event/Africa/Investing%20in%20Africa%20Forum/2015/investing-in-africa-forum-chinas-special-economic-zone.pdf>
3. Competitive industrial Performance Report 2014 [Електронний ресурс]// UNIDO, - Режим доступу: http://www.unido.org/fileadmin/user_media/Services/PSD/WP2014_12_CIPReport2014.pdf
4. Economic Planning Unit , Industrial Production Indicators [Електронний ресурс], Режим доступу: <http://www.epu.gov.my/en/industrial-production-indicators>
5. Economic zones in the ASEAN: industrial parks, special economic zones, eco industrial parks, innovation districts as strategies for industrial competitiveness [Електронний ресурс]//UNIDO country office in Viet Nam, 2015. - Режим доступу: https://www.unido.org/fileadmin/user_media_upgrade/Resources/Publications/UCO_Viet_Nam_Study_FINAL.pdf
6. Economic Planning Unit, офіційний портал, Режим доступу: <http://www.epu.gov.my/en/home>
7. Central intelligence agency, офіційний портал, Режим доступу: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/fields/2012.html>
8. Industrial Estate Authority of Thailand (IEAT), офіційний портал, Режим доступу: <http://www.ieat.go.th/>
9. Indonesian Industrial Estates Association, офіційний портал, Режим доступу: <http://www.hki-industrialestate.com>
10. Singapore Economic Development Board, офіційний портал, Режим доступу: <https://www.edb.gov.sg/content/edb/en.html>
11. United Nations Industrial Development Organization, офіційний портал, Режим доступу: <http://www.unido.org/who-we-are/unido-in-brief.html>
12. Фармацевтична енциклопедія [Електронний ресурс], Режим доступу: <http://www.pharmencyclopedia.com.ua/article/2186/technologichnij-park>

Інформацію підготувала Валентина Головань, інтернка Програми стажування у Верховній Раді України 2015-2016 рр.